

Вяра

11.09 по еретическия, †29 август по православния календар (Строг пост) - Отсичане главата на свети Йоан Предтеча и Кръстител

Предание за отсичането на главата на светия пророк, предтеча и кръстител Господен Йоан

На свети Йоан, Предтечата на нашия Господ и Спасител Иисус Христос, подобавало да предвари както рождението на Господа, така и със смъртта си Неговата смърт. И както на земята той проповядвал за

пришествието на Господа, като казвал: след мене иде по-силният от мене, така и на пребиваващите в ада души на светите праотци трябвало да възвести, че в света вече се е явил очакваният Месия. Подобно на нашия Господ Иисус Христос, Който пострадал заради греховете на човечите, и Неговият Предтеча загинал със страдалческа смърт поради беззаконието на Ирод. Това се случило така.

Ирод, наречен Антипа, бил зла издънка от зъл корен. Той бил син на по-стария Ирод, който избил витлеемските младенци, и властвал над Галилея. Отначало той се оженил за

дъщерята на Арета, арабийския цар, и живял с нея дълго време. Но после бил запленил от красотата на Иродиада, жената на брат му Филип, и се сближил с нея, защото тя благоволяла към похотта му. По искането на прелюбодейката той прогонил първата си законна жена и се оженил за братовата си жена, престъпвайки закона. Защото, дори ако брат му бе умрял, Ирод не можел да вземе неговата жена, тъй като от техния брак се родила дъщеря, а законът повелявал да се взема вдовицата на брата само тогава, когато починалият не е оставил деца*. Известно е, че Ирод отнел жената на брат си Филип още докато той бил жив, и така извършил голямо беззаконие, като хищник, прелюбодей и кръвосмесител.

И ревнителят на Божия закон, изобличителят на греховете на хората и проповедникът на покаянието свети Йоан Кръстител не мълчал, а пред всички го изобличавал като прелюбодеец и грабител и му казвал: *"Не ти е позволено да водиш братовата си жена"* (Марк 6:17-18).

А Ирод не претърпял изобличението и заповядал да оковат свети Йоан и да го хвърлят в тъмница. Особено се гневяла против светеца Иродиада и силно желаела смъртта му, но не могла да го умъртви, понеже самият Ирод пазел затворника от злото намерение на жена си. Той почитал Йоан като праведен и свят мъж, преди го слушал с удоволствие и от послушание към него вършел много добри дела, и затова се страхувал да го предаде на смърт. Но Ирод се боял не толкова от Бога, колкото от хората, както казва евангелист Матей: *"И искаше да го убие, ала се боеше от народа, понеже го имаха за пророк"* (Мат. 14:5). Той се опасявал хората да не започнат бунт против него и не се осмелявал да предаде открито на смърт пророка и Кръстителя Господен, когото всички обичали и почитали, а го държал в тъмница, за да затвори незамлъкващите уста на своя изобличител.

Свети Йоан останал задълго в тъмницата. Учениците му се събирали при него и той често ги поучавал в добродетелен живот според закона Божий. Възвестявал им за вече дошлия в света Месия и както се разказва в Евангелието, ги пратил при Него: *"А Йоан, като чу в затвора за Христовите дела, прати двама свои ученици и Му каза: Ти ли си Оня, който има да дойде, или друго да чакаме?"* (Мат. 11:2-3) Той ги изпратил да питат не защото самият не знаел това. И как би могъл да не знае Този, Когото сам кръстил и над Когото видял да слиза от небесата Светият Дух, за Когото чул да свидетелства и гласът на Отца и, накрая, той сам посочвал: *"Ето Агнецът Божий"* (Йоан. 1:36).

Йоан пратил учениците си при Господа, за да видят те с очите си славните Му чудеса и окончателно да се убедят в това, че Той, Иисус Христос, е дошъл да спаси човешкия род.

След време настъпил денят, в който Ирод имал обичая да празнува рождения си ден. Той събрал всички велможи, воеводи, старей и тетраси (управители на области, бел.ред.) и устроил голямо пиршество (Марк. 6:21). На него дъщерята на Иродиада играла и с танца си много угодила на Ирод и сътрапезниците му. Подучена от жестоката си майка, тя поискала от него главата на свети Йоан Кръстител и получила исканото, защото Ирод се заклел, че ще ѝ даде всичко каквото поиска, дори и половината си царство. Окаяникът не пожелал да наруши клетвата си, не пожелал да огорчи мерзката майка на танцьорката, забравил за страха, поради който дотогава не се решавал да умъртви Йоан, забравил дори и за светия му живот и сякаш опил се с вино, се разпалил от намерението да пролее невинна кръв. Той веднага пратил палача в тъмницата, заповядал му да отсече главата на Кръстителя и да я донесе на блюдо.

Заради изобличението на беззаконното съжителство на Ирод

и Иродиада Христовият Предтеча бил посечен в тъмницата късно през нощта; защото евангелист Марко посочва, че мерзкото пиршество било вечерта: даде *"гощавка на своите велможи, воеводи и на стареите галилейски"* (Марк. 6:21, слав. превод). Гощавката продължила далеч след полунощ и когато всички се опили с вино и дълго се наслаждавали на танца на безсрамната девица, тогава било извършено това несправедливо убийство. Главата на свети Йоан била донесена на блюдо на пиршеството и кръвта още капела от нея.

Според някои и след посичането главата изрекла същите изобличителни думи към Ирод: Не ти е позволено да водиш жената на Филипа, твой брат. О, какъв голям страх обхванал всички седнали на трапеза, та когато видели обагрената с кръв човешка глава, носена като ястие на блюдо, да движи устни и да изрича тези слова. Но танцьорката я взела с дръзките си ръце и я отнесла на майка си. А Иродиада се посмяла и пробила с игла езика, който изобличавал беззаконията ѝ. Тя не позволила да се погребее главата заедно с тялото, защото се страхувала, че ако тя бъде съединена с него, Йоан ще възкръсне и ще започне отново да изобличава нея и Ирод.

Учениците на светия Предтеча същата нощ взели тялото му от тъмницата и го погребали в Севастия. А главата на Кръстителя Иродиада заровила в двореца, при себе си, на едно безчестно и потайно място. Как светата глава била взета оттам, е описано във възпоменанието на двадесет и четвърти февруари (по православния календар - 09.03 по светския), когато се празнува намирането ѝ.

След убийството на славния Предтеча и Кръстител Господен Йоан, окаяният Ирод извършил и друго, не по-малко злодеяние. Той се присмял на нашия Господ Иисус Христос по време на доброволното Му страдание за нас, както повествува свети евангелист Лука: *"Ирод с войниците си, като Го унизи и*

подигра, облече Го в светла дреха и Го изпрати назад при Пилата" (Лук. 23:11).

Но Божието отмъщение не закъсняло да се извърши над пророкоубицеца и поругателя на Христа. Кръвта на Йоан викала против него към Бога, както някога кръвта на Авел против Каин (Бит. 4:1-16), а също и другите беззакония на Ирод особено поругаването на Господа Иисуса Христа, му навлекли справедливото Божие наказание. И наистина, скоро той се лишил от царството и живота си заедно с Иродиада и нейната дъщеря. Отмъщавайки за безчестието и позора на дъщеря си, арабийският цар Арета събрал войска и тръгнал против него. Ирод направил същото. В разгорялата се битка войските на Арета победили и нанесли голямо поражение на Ирод: почти всичките му воини били избити, а той едва се спасил. След това римският кесар го лишил от властта и богатствата му и го пратил на заточение заедно с прелюбодейката и нейната дъщеря.

Първоначално те били изпратени в галския град Лион, а после в испанския град Илерда, където Ирод завършил живота си в лишения и бедствия. Но преди да умре, той видял смъртта на дъщеря си, която танцувала на гощавката. Това станало така. Веднъж през зимата тя пожелала да премине по някаква работа на другия бряг на река Сикорис. Когато вървяла, ледът се пропукал, тя паднала във водата и потънала до шия. По Божието правосъдие ледът я стиснал така, че тялото ѝ останало във водата, а главата - над леда. И както някога играла с нозете си по земята, така и сега безпомощно се мятала във водата, сякаш че танцувала, увличана от бързото течение на реката. Никой не можел да ѝ помогне и окаянната висяла в това положение, докато острият лед не прерязал шията ѝ. Мерзкият ѝ труп, отнесен от течението под леда, не бил намерен, а главата ѝ била донесена на Ирод и Иродиада както някога главата на Предтечата, но отсечена не от меч, а

от леда. Така Божието правосъдие наказало танцьорката, която била виновна за отсичането на честната глава на свети Йоан.

След това загинал беззаконният убиец Ирод заедно с Иродиада: според преданието те били погълнати живи от земята.

А свети Йоан, както приживе, така и след кончината си бил Предтеча на Господа, защото предварил слизането Му в ада и възраждал светите праотци, като благовестил явилия се в плът Бог. Заедно с тях той бил изведен от ада, разрушен чрез Възкресението Христово, и в Царството Небесно се сподобил с много венци като девственик, пустинножител, учител и проповедник на покаянието, като пророк, Предтеча, Кръстител и мъченик.

По неговите молитви да настави и нас на пътя на истинското покаяние и да ни сподоби с Царството Небесно Христос, нашият милосърден Господ и Бог, на Когото с Отца и Светия Дух вечно въздаваме слава. Амин.

ЧЕТИ-МИНУТИ

* Древният, наследен от предците обичай на иудеите е описан във Второзаконието:

"Кога братя живеят наедно, и един от тях умре без син, жената на умрелия не бива да се омъжи за външен човек, но девер ѝ трябва да влезе при нея, да я вземе за жена и да живее с нея, - и първородният, когото тя роди, да носи името на умрелия брат, за да не се затрие името му в Израил. Ако пък той не поиска да вземе снаха си, снаха му да отиде при портите пред стареите и да каже: "девер ми

не иска да въздигне името на брата си в Израиля, не ще да се ожени за мене"; тогава стареите на града му да го повикат и да го придумват, и ако той стане и каже: "не искам да я взема", нека снаха му дойде при него пред очите на стареите, да събуе обувката от ногата му, да го заплюе в лицето и каже: "тъй се постъпва с човек, който не съзижда дома на брата си (в Израиля)"; и ще му извадят име в Израиля: дом на събутия" (Втор. 25:5-10).

Този обичай на евреите, който води началото си преди времената на патриарх Иаков, е известен и при други източни народи, като например моавците, персите и др. Има различни мнения за неговия произход, но най-вероятно обяснението за него трябва да се търси в силното желание на източните народи да имат деца, за да увековечат рода и името си в потомството.

Тропарь Собору и Усекновению главы Иоанна Предтечи

глас 2

Па́мьять пра́веднаго с похвала́ми,/ тебѣ же довлѣет
свидѣтельство Господне, Предте́че:/ показа́л бо ся еси́
вои́стину и проро́ков честне́йший,/ я́ко и в стру́ях кресті́ти
сподо́бился еси́ Пропове́даннаго. / Те́мже за і́стину пострада́в
ра́дуясь,/ благовести́л еси́ и су́щим во а́де Бо́га я́вляшагося
плóтию,/ взѣмлющаго грех ми́ра,// и подаю́щаго нам ве́лию
ми́лость.

(Споменът за праведника е с похвали, за теб е достатъчно Господнето свидетелство, Предтече: наистина си бил най-честен сред пророците, защото си се сподобил да кръстиш в Иорданските води Проповядвания; радвай се да пострада за истината, си благовестил и на затворените в ада Бога, явил се в плът, взимащ греха на света и дарил ни велика милост.)

Кондак Усекновению главы Иоанна Предтечи

глас 5

Предтечево сла́вное усекнове́ние,/ смотре́ние бысть не́кое
Божество́нное;/ да и су́щим во а́де Спа́сово пропове́сть
прише́ствие. / Да рыда́ет у́бо Иродиа́,/ беззако́нное убийство
испроси́вши:/ не зако́н бо Бо́жий, ни живы́й век возлюби́,// но
притво́рный, привре́менный.

*(Славното Предтечево посичане беше никакъв Божествен
промисъл, за да се проповядва пришествието и на
затворените в ада; да ридае Иродиада, поискала
беззаконното убийство, тя не възлюби Божия закон и
вечния живот, но временния и суетния.)*

Ин кондак Усекновению главы Иоанна Предтечи

глас 4

Ирод, Предтече, беззако́нновав,/ женé подаде́ главу́ твою́
честну́ю,/ ейже покланя́ющесе, весели́мся;/ Иродиа́ же пла́чет
и рыда́ет,// и Ирод, и плясáвшая.

*(Перевод: Ирод, совершая беззаконие, Предтеча, подал
жене главу твою почитаемую, ей же поклоняясь, радуемся,
Иродиада же плачет и рыдает, и Ирод с ней, и плясавшая
(Саломея).)*

Величание Иоанну Предтече на Усекновение главы

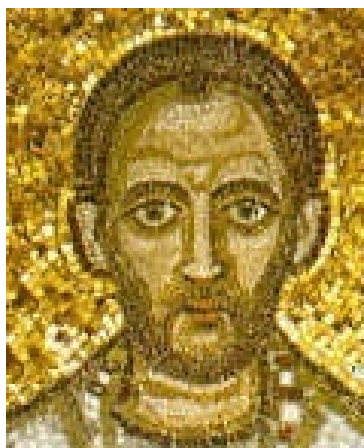
Велича́ем тя,/ Крестите́лю Спа́сов Иоа́нне,/ и почита́ем вси/
честны́я твоея́ главы́// усекнове́ние.

Молитва Предтече и Крестителю Господню Иоанну

Крестите́лю Христо́в, пропове́днице покая́ния, ка́ющагося не
пре́зри мене́, но совокупля́ясь с во́и Небе́сными, моли́ся ко
Влады́це за мене́, недостойнаго, уны́лаго, немощна́го и

печáльного, во мно́гия бéды впáдшаго, утруждéннаго бúrными по́мыслы ума́ моего́. Аз бо есмь вертéп злых дел, отнюдь не имéяй конца грехóвному обы́чаю, пригвождён бо есть ум мой земнымъ вещём. Что сотворю́? Не вем. И к кому́ прибéгну, да спасéна б́удет д́уша моя́? Тóкмо к тебé, святы́й Иоáнне, благодáти тезоименíte, я́ко ты пред Го́сподем по Богорóдице вем бóльша бы́ти рождéнных всех, ты бо сподóбился еси́ косну́ться верху́ Царя́ Христá, взéмлющаго грехи́ мíра, Агнца Бо́жия. Егóже моли́ за грéшную мою́ д́ушу, да понé отны́не, в пёрвый на́десять час, понесу́ тяготу́ благо́ую и приму́ мзду с послéдними. Ей, Крестíteлю Христóв, честный Предтéче, крайний Прорóче, пёрвый во благодáти мучениче, по́стников и пусты́нников наставниче, чистоты́ учíteлю и б́лижний дру́же Христóв! Ты молю́, к тебé прибега́ю: не отри́ни мене́ от твоего́ заступлénия, но возста́ви мя, низвёрженнаго мно́гими грехи́. Обнови́ д́ушу мою́ покая́нием, я́ко вторым крещéнием, понéже обоего́ нача́льник еси́: крещéнием омы́ваяй прародíteльный грех, покая́нием же очища́яй коегóждо дéло сквёрно. Очи́сти мя, грехáми осквернённаго, и понúди вни́ти, áможе ничтóже сквёрно вхóдит, в Цáрствие Небéсное. Ами́нь.

Слово на свети Иоан Златоуст за деня на отсичането на главата на Светия Господен предтеча Иоан

Отново беснее Иродиада, отново се вълнува, играе и беззаконно иска от Ирод главата на Иоан Кръстител. Отново Иезавел (1) замисля да похити лозето Навутеево (2) и да прогони от планината свети Илия (3).

И не само аз изпитвам ужас от това, но мисля, че и всички вие (4), които сте чули гласа на Евангелието, ще се изумите заедно с мен на дръзновението на Йоан, на неразумието на Ирод и на звероподобното изстъпление на безбожните жени. Защото какво чуваме? - *"Сам Ирод бе проводил да хванат Йоана и го свърза в тъмницата"* (Марк. 6:17). За какво? - *"Зарад Иродиада, жена на брата му Филипа, понеже се бе оженил за нея"* (Пак там).

Кой с пълна мяра ще изобличи безумието Иродово, проявило се поради безмерното му женоугодие? Или кой ще опише нечуваната дързост на злите жени? Струва ми се, че в поднебесната няма такъв звяр, който да е подобен на злата жена (говоря сега само за злата, а не за добрата и целомъдрената, защото знам, че има много кротки и благонравни жени, за чийто добродетелен живот ще кажем после, за полза и подражание на добродетелните и за да възлюбим онова, което е добро и честно). Нито един звяр на света не прилича на злата жена. Кой е по-яроsten от лъва сред четириногите? Никой. Кой е по-опасен от змията сред влечугите? Отново никой. Обаче и лъвът, и змията имат по-малко злоба от злата жена, както потвърждава и мъдрият Соломон: *"По-добре да живееш в пуста земя, нежели със свадлива и сърдита жена"* (Притч. 21:19; сравн. Сир. 25:18.). Нека не мисли някой, че пророкът е казал това, за да се надсмее над жената - и самите дела удостоверяват същото: лъвовете в ямата не докоснали Даниил, а Иезавел умъртвила праведния Навутей. Китът оставил невредим Иона в утробата си, а Далида свързала и остригала Самсон и го предала на другоплеменници. Змии, аспида и василиск се бояли от Йоан в пустинята, а Иродиада го посекла на гощавката. Врани хранили Илия на планината, а Иезавел искала да го убие, след като сторил благодеянието да низведе дъжд. Ето какво му казвала тя:

- Ако ти си Илия, аз съм Иезавел и нека боговете ми сторят каквото искат, и нещо повече да сторят, ако утре по това време не умъртвя своята душа (Сравн. 3Царств. 19:2.).

Илия се побоял и си отишъл, за да спаси душата си. Скрил се в пустинята, вървял четиридесет дни и потърсил да умре, думайки:

- Господи Боже! Доста са за мене страданията, прибири душата ми, понеже аз не съм по-добър от отците си.

Горко ни! Пророк Илия се побоял от жена; побоял се от жена онзи, който носел в себе си вселенския дъжд над езициците, който низвел от небето огън и с молитвата си вдигнал мъртвия. Да, наистина се побоял. Защото никоя злоба не може да бъде сравнена със злобата на злата жена. Думите ми потвърждава и Книгата Премъдрост на Иисуса, син Сирахов, като казва: *"няма глава по-отровна от змийна глава"* (Сир. 25:17, 15) и *"може да се понесе... всяка злоба, само не женска злоба"*!

О, зло дяволско и най-остро оръжие!

Още в най-древни времена дяволът чрез жена уязвил Адам в рая, чрез жена склонил кроткия Давид към измамното убийство на Урия, чрез жена тласнал към престъпление мъдрия Соломон и ослепил мъжествения Самсон, по женска вина умъртвил синовете на свещеника Илий, оковал в тъмница благородния Иосиф, предал на посичане Йоан - светилника на целия свят.

Пък и защо говоря за хора? По вина на жена дяволът и светци е отвърщал от добродетелите. Той, дяволът, чрез жена всички посича, всички убива, всички опорочава и унижава. Защото безсрамната жена никого не щади, не почита свещениците, не се свени от левита, не се срамува от пророка.

О, зло, по-лошо от всякое друго е злата жена! Ако е бедна, богатее със злбата си, ако има богатство, което да способства за лукавството ѝ, това е двойно по-пагубно. Жената е нетърпеливо животно, неизлечим недъг, неукротим звяр. Виждал съм неукротими аспиди да бъдат укротени, лъвове, еднорози и мечки да бъдат опитомени; а злата жена, ако я изобличават, се гневи, и ако я увещават с ласка, се превъзнася. Ако мъжът ѝ е облечен в началствена власт, тя денем и нощем го развъртава с речите си и го подтиква към злодейство, както Иродиада Ирод; ако има беден мъж, подбужда го към гняв и бран. Ако е вдовица, самолично безчести всички, защото не обуздава езика си със страх Божий, не гледа бъдещия съд, не уповава на Господа, не пази закона на любовта. На злата жена нищо не ѝ струва да предаде на смърт мъжа си. Защото жената на праведния Иов го съветвала да приеме смъртта, като похули Бога, и казвала:

- "Похули Бога и умри!" (Иов. 2:9)

О, лукав нрав! О, безчестно намерение! Иововата жена не проявила жалост, като виждала мъжа си да страда с цялото си същество от тежката болест и подобно на въглен да хвърля искри, когато цялото му тяло било покрито с язви и изяждано от червеи, не се склонила към милосърдие, като го гледала да се гърчи, да изпитва болка, да страда и да изпуска през болезнено отворени уста учестеното си дихание. Не се смекчило сърцето ѝ, като видяла онзи, който някога ходел в царска порфира, да лежи гол на гноището. Не си спомнила предишното нежно съпружеско отношение, не си спомнила колко много слава и добрини получавала от него по-рано. Но какво рекла тя:

- "Похули Бога и умри!"

О, женска милост! О, средство за лекуване на скърбите! О, узаконяване на съпружеската любов! Нима мъжът ти някога

ти е казвал такива думи, докато си била болна? Нима не те е изцелявал от болестите с молитвите и с благите си дела? Нима не е достатъчно за него това временно наказание, че му изпросваш и вечно мъчение чрез похулване на Господа? Или не знаеш, че всеки грях ще се прости на човеците, а хулата - грехът против Духа Свети - няма да им се прости нито в този, нито в бъдещия живот (Мат. 12:31)?

Искаш ли да видиш друга жена, подобна на тази по своето лукавство? Виж Далида, която свързала силния Самсон и го предала на другоплеменници (Съд. 16:6). Тя предала на враговете съпруга си, когото обичала, галела и уверявала, че го обича повече от самата себе си. Този, когото обичала вчера, днес мами, когото вчера стопляла с целувки, днес с лукавство предава на смърт. Не е ли бил хубав? Но кой бил по-хубав от него, когато със седемте плетеници на главата си (Съд. 16:13, 14) явявал образа на седмосветлата благодат? Не е ли бил мъжествен? Но кой бил по-мъжествен от този, дето с ръцете си разкъсал страшния лъв по пътя си и с ослина челюст избил хиляда другоплеменници? Но може би той не бил добродетелен? Не, той бил добродетелен дотолкова, че когато веднъж усетил жажда, се помолил Бог да му прати вода, а от хвърлената мъртва челюст изтекла вода и той утолил жаждата си. Ето, този прекрасен, този мъжествен, този добродетелен мъж собствената му жена свързала като враг и предала в ръцете на неприятелите. Но по кой начин жена могла да победи толкова силен мъж? Поради присъщата на мъжете доброта, защото като го лишила нощем от тайната му сила, тя го свързала със здрави въжета. Затова и Божествената мъдрост ти повелява: "пред тая, която лежи на твоето лоно, пази се да отваряш твърде устата си" (Мих. 7:5).

Кажи ми кое животно може да замисли нещо подобно против сродния си мъжки пол? Коя змия ще пожелае да погуби съжителя си? Коя лъвица ще предаде на заклание своя лъв?

Виждаш, че справедливо говори Книгата на Премъдростта, като казва, че няма по-отровна от змийна глава и няма по-голяма злоба от женската (Сир. 25:17, 15)!

Ще кажа направо: който има зла жена, нека знае, че търпи възмездие за беззаконията си. За да не са без доказателство тези думи, чуй Премъдростта, която говори, че злата жена се праща на беззаконния мъж заради злите му дела (Сир. 25:22-29 и др).

Досега говорихме за злата жена и тук ще завършим тази реч. Подобава да споменем и добрите жени, особено заради тези, които присъстват тук.

Защо тези жени се наричат добри? Защото когато видят други да вършат богоугодни добродетели, се радват за тях като за свои, и трудовете им усвояват за себе си като награда за добродетелта.

Добродетелна и нещелюбива жена била сонамката, която изпросила съгласието на мъжа си и устроила за Елисей горница, та да си почива при нея (4Царств. 4:9, 10; сравн. Лук. 4:25, 26) - приготвила му легло, светилник и трапеза; постелята не останала непокрита, а била подобаващо уредена за пророка, в светилника винаги имало елей и на трапезата - храна.

Също така кой ще каже нещо лошо за бедната вдовица, която приела пророк Илия? Тя нямала много пари, но явила богатство на благоразположението. Нямала ни брашно, ни вино, нито нещо от земните предмети; нямала засято с пшеница поле, което да ѝ носи хлебни класове, лозето не родило за нея грозде, а растенията - сладък плод. Как тогава е приемала и хранела пророка? Макар да нямала дори педя земя за обработване и лакът лозе, но винаги по жътва ходела по междата и приведена към земята събирала класовете,

изпаднали изпод сърповете на жътварите. По този начин всяка година се запасявала с необходимото количество храна. При нея дошъл Илия по време на глад, когато земята изсъхнала без дъжд, когато небето горяло, въздухът се нажежил и облаците се заключили, когато нямало ни трева, ни цвете, ни кълн на растение, нито дихание на влажен вятър, който да оросява и изправя стъблата на младите класове; когато реките пресъхнали, а напояващите ги извори изчезнали от зноя, и морето станало много солено, защото в него не се вливали пресни води, тъй като дъждът и реките секнали. Тогава дошъл Илия при бедната вдовица. Вие знаете как страда вдовицата и по време на добра реколта. Обаче пророкът оставил богатите, които имали обилни запаси от хляб, слязъл от планината и дошъл при нея. Но защо Илия, който със словото си низвеждал огън от небето, не си низвел и хляб? Може би не можел да стори това? Не, можел е, но не го е сторил. Защо? За да не лиши от плодовете на нищелюбието вдовицата и да увеличи с благословията си делвата с брашно и малкото дървено масло в гърнето. Защото пророкът дошъл не толкова да се нахрани, колкото да нахрани бедната и да яви скритата в сърцето ѝ добродетел и благоразположение. Така прави Бог: защото бидейки в състояние да нахрани всичките Си раби, които са с Него в света, Той иска подаяние, за да открие благоразположените сърца чрез делата на тяхното нищелюбие. И когато вече няма кой да нахрани Неговите раби, Той ги храни или чрез птиците, както Илия на планината, или чрез чуждоземен пророк, както Даниил в лъвовата яма, или чрез морски звяр, както Иона с кита, или Сам праща храна, както на нашите отци в пустинята, защото, когато нямали нищо за препитание, Той им пратил от небето мана и източил вода от камък. Но когато светиите Му живеят в света с другите хора, Бог въздържа десницата си, макар и да ги вижда скръбни; оставя ги, за да възнагради с благодат ония, които пожелаят да им сторят добро, за да получат чрез това

спасение мнозина.

И така, Илия отишъл при вдовицата, а тя нямала нищо, освен шепа брашно, което щяло да стигне само за един обяд на нея и на сина ѝ:

Какво ѝ казал пророкът?

- Дай ми малко вода в съд да пия.

Когато тя отишла да вземе, той викнал след нея:

- Донес ми в ръце и къс хляб.

Тя му отговорила, че няма нищо, но не скрила онова, което има, и казала:

- Жив ми Господ, Бог твой, нямам нищо печено, а имам само шепа брашно в делвата и малко дървено масло в гърнето.

Забележително е дори това, че въпреки тази оскъдица, тя не скрила малкото останала ѝ храна. Колко са много днес онези, които притежават в излишък злато и сребро, а не дават на приятелите си, когато им поискат! Дори и тогава, когато ги молят с любов, те казват, че нямат нищо и не желаят да дават; но ако след дълги молби склонят да заемат на някого, искат разписка, по-твърда от желязо, и в присъствие на свидетели и поръчители свързват с подпис вземащата ръка. А тази вдовица и с дума не се отрекла от шепата брашно.

Какво ѝ отговорил пророкът?

- Побързай и по-напред направи от това малка прясна пита за мене и ми донеси, а за себе си и сина си ще направиш после.

Това пророческо слово било изпитание - изпитание на сърцето, изпитание на благоразположението. Сърцето на блажената вдовица било като в клещи, недоумявайки кого да

предпочете - любовта към сина си или нищелюбието към пророка? И тя предпочела да обиди себе си и детето си, но да приеме пророка, понеже знаела, че "който приема пророка, в име на пророк, ще получи пророческа награда" (Мат. 10:41); и "който напои... само с чаша студена вода в име на ученик... няма да изгуби наградата си" (Мат. 10:42).

Но защо пророкът казал: "Побързай!" Нима бил толкова гладен, че се нуждаел от особеното усърдие на вдовицата? Не, в никой случай. Той тайнствено знаменувал с това, че благото дело трябва да се върши с усърдие и радост, а не с печал и тъга: "защото Бог люби оногова, който драговошно дава" (2Кор. 9:7.).

- Побързай и по-напред направи за мене, а после ще направиш за себе си и сина си.

"Побързай" - подобно на Авраам, който се затекъл при стадото си, когато при него дошли ангелите, и заклал телеца, за да посрещне Агнеца (Бит. 18:6); подобно на Сара, която побързала да замеси пресни пити, за да получи хляба, скрит на небесата.

"Побързай и постъпи така, както Авраам с жертвите към Бога; не първо на теб, а после на мене, както сторили Каин, Офни и Финеес, синовете на свещеника Илий, които унижавали Бога, вземайки за себе си част от даровете, донасяни на Него.

Вдовицата изпълнила с усърдие заповедта на пророка. А той, като взел малкото, но подаден с голямо усърдие хляб, вкусил от него и изпълнил с блага дома ѝ, защото казал:

- Брашното в делвата няма да се свърши, и дървеното масло в гърнето няма да намалее до оня ден, в който Господ ще даде дъжд на земята.

Но защо до деня, когато Господ даде дъжд?

За да се покаже тайнствено, че ветхия закон свършва тогава, когато новата благодат се яви като дъжд от небето.

И наистина станало така, както казал пророкът.

Виждаш ли как добрите жени се сподобили с плодовете на нищелюбието? Защото благите трудове дават благи плодове и нетленния корен на целомъдрието.

Вие, жени, чухте за делата на злите и за добродетелта на добрите. Едните възлюбете, а от другите се отвърщайте, на едните подражавайте, а другите избягвайте, та като следвате пътя на благите жени, и вие да бъдете причислени към лика на светиите на Христа Иисуса, нашия Господ, на Когото подобава слава и царство во веки. Амин.

Св. Йоан Златоуст

(1) **Иезавел**, жената на израилския цар Ахав, се славела с крайното си нечестие и разпътен живот. Сляпо подчинявайки се на нейното влияние, Ахав надминал с беззаконието си всички свои предшественици и се отдал на най-срамно идолопоклонство. В Самария той построил храм на Ваал, насадил свещена дъбрава, позволил на Иезавел да издигне олтари на тирските и сидонските божества (3 Царств. 16:31-33). При Иезавел имало четиристотин лъжепророци, които се хранели от нейната трапеза (3 Царств. 18:19).

(2) **Навутей** бил благочестив израилтянин от град Изреел. Той не пожелал да продаде на Ахав лозето си, съседно на царския двор. Заради това по внушение на Иезавел бил публично оклеветен в богохулство и измяна и убит с камъни (по-подробно това е описано в 3 Царств., гл. 21).

(3) 3 Царств. 21:7. **Илия** - най-славният от старозаветните

пророци, страшен изобличител на нечестието и идолопоклонството по време на нечестивия израилски цар Ахав и жена му Иезавел.

(4) Проповедникът се обръща към слушателите (словото се е произнасяло в храма).

Акафист святому славному Пророку, Предтече и Крестителю Господню Иоанну

Кондак 1

Избранный от лет древних быти Предтечею и Крестителем Спасителя мира Христа Бóга, Иоáнне богохвáльне, прославляюще прослáвльшаго тя Гóспода, похвáльная восписуем ти, я́ко бóльшему всех рождéнных жена́ми, во плóти Ангелу, покая́ния проповéднику; ты же, я́ко имéяй вéлие дерзнове́ние ко Гóсподу, от всяких бед свободáй и к покая́нию воздвизáй нас, любóвию тебе́ зову́щих:

Ра́дуйся, вели́кий Иоáнне, Проро́че, Предте́че и Крестителю Госпо́день.

Икос 1

Арха́нгел Гаври́ил, предстоя́й пред Бóгом, по́слан бысть ко иере́ю Заха́рии, егда́ той, служа́ по чи́ну чреды́ своея́, вни́де покади́ти в це́рковь Госпо́дню; и, предста́в одесну́ю олтаря́ кади́льнаго, благовествова́ше о твоём рождестве́, вели́кий Иоáнне, возвеща́я Заха́рии ра́дость и весéлие, и я́ко мно́зи о рождестве́ твоём возра́дуются. Сего́ ра́ди и мы, див́ному о тебе́ Бóжию благоволе́нию чудя́щиеся и ра́дующеся, со благоговéнием в похвалу́ тебе́ вопи́ем:

Ра́дуйся, Совета́ Бóжия неизрече́ннаго тайнниче; ра́дуйся, див́наго смотре́ния Его́ исполне́ние.

Рáдуйся, прѣжде лет многѣх прорóчеством Исáии
проявлѣнный; рáдуйся, вѣстниче пред лицѣм Госпóдним, дрѣв-
ле проречѣнный.

Рáдуйся, предназначѣнный быти великим прорóком Вы́шня-
го; рáдуйся, по обетовáнию Ангела рождѣнный.

Рáдуйся, ещѣ во чрѣве мáтере твоея́ Дúха Свята́го исполнен-
ный; рáдуйся, прѣжде рождества́ твоегó на великое служѣние
освящѣнный.

Рáдуйся, непло́дства родíteлей разрешѣние; рáдуйся, иерéя
Бóжия рáдость и весéлие.

Рáдуйся, дщѣре Аарóновы прозябѣние; рáдуйся, плод моли́т-
вы Богодаровáнный.

Рáдуйся, великий Иоáнне, Прорóче, Предтѣче и Крестíteлю
Госпóдень.

Кондак 2

Видя Захáрия явльшагося ему́ Ангела, смутíся, и страх
нападѣ нань, и не вѣрова словесѣм благовѣстия егó о
рождествѣ твоѣм; егда́ же за невѣрие немотóю связан бысть,
удивля́шеся преслáвному чудесí, всем сѣрдцем вопия́ Бóгу:
Аллилу́иа.

Икос 2

Разум неуразумевáемый разумѣти и́щуще лю́дие, ждúще
Захáрию, и чудя́хуся, умѣдлившу ему́ в цѣркви; изшѣдшу же
ему́ и не могúщу глагóлати к ним, но тóкмо помава́ющу,
разумѣша вси, я́ко видѣние видѣ в цѣркви. Мы же, прославля́ю-
ще дивнаго Творца́ чудес, Бóга, вопиѣм тебѣ таковáя:

Рáдуйся, благíй винóвниче безгласíя óтча; рáдуйся, слез ма́-
тере твоея́ пременѣние на рáдость.

Рáдуйся, тоя поношénия в людех отъя́тие; рáдуйся, вели́кое ро́ждшим тя утешéние.

Рáдуйся, я́ко в шесты́й ме́сяц о зачáтии твоём Пресвята́я Де́ва Мари́я в Назаре́те от Ангела извести́ся; рáдуйся, я́ко о рождестве́ твоём мно́зи возвесели́шася.

Рáдуйся, я́ко и́мя благодáтное, от Ангела наречénное, получи́вый; рáдуйся, я́ко и́менем твои́м немотствовáние отцá твоего́ Заха́рии разреши́ся.

Рáдуйся, я́ко и́мя Бо́жие о тебé отце́м твои́м благослови́ся; рáдуйся, я́ко о чу́дном рождестве́ твоём страх и удивлénие в о́крест живу́щих яви́ся.

Рáдуйся, я́ко по всей стране́ Иудейстей о див́нем рождестве́ твоём возвести́ся; рáдуйся, я́ко тобо́ю спасéние мно́гим в ми́ре сем яви́ся.

Рáдуйся, вели́кий Иоáнне, Проро́че, Предте́че и Крестите́лю Госпо́день.

Кондак 3

Си́ла Вы́шняго разреши́ непло́дство заматорéвша во днех своихъ пра́ведныя Елисаветы: зачáт бо тя, сла́вный Предте́че Госпо́день, и тая́шеся ме́сяц пять, глаго́лющи: я́ко та́ко мне сотвори́ Госпо́дь во дни, в ня́же призре́ отъя́ти поношénие моё в челове́цах. Егда́ же при́я Имúщую во чре́ве Христа́, испóлнися Ду́ха Свя́та и возопи́ гласомъ ве́лиим: «Отку́ду мне си́е, я́ко при́иде Ма́ти Го́спода моего́ ко мне!» С Не́юже ра́дующися, зыва́ше Бо́гу: Аллилу́иа.

Икос 3

Име́яй преды́ти пред Го́сподем ду́хом и си́лою Илиино́ю, ещё́ из чре́ва ма́тере твоея́ испóлнился еси́ Ду́ха Свята́го, отону́дуже и Проро́к див́ный показáлся еси́, егда́ во утробе́ ма́-

тере твоея сый, разыгра́лся еси́ ра́дощами прише́ствию Матери Господней. Бо́га бо позна́л еси́ носима в ло́жесна́х Благода́тныя и Того́ ма́терним гла́сом пропове́дал еси́: подоба́ше бо Божественных вещей пресла́вным быти нача́лом. Сему́ у́бо благоговейно удивля́ющеся, с ра́достью тебе́ вопие́м:

Ра́дуйся, ещё во утробе ма́терней предпосла́вшаго тя Го́спода чу́дным весе́лием предъя́вивый; ра́дуйся, я́ко тебе́ ра́ди и матери твое́й Елиса́вете воплоще́ние Христо́во откры́ся.

Ра́дуйся, я́ко и та испо́лнися Ду́ха Свя́та; ра́дуйся, я́ко и она́ предивная проро́чица яви́ся.

Ра́дуйся, я́ко от не́я Пресвята́я Де́ва Ма́рия Блаже́нною в жена́х наре́чеся; ра́дуйся, я́ко то́ю Она́ и Ма́терию Го́спода наименова́ся.

Ра́дуйся, я́ко и безсе́менный плод То́я Благословенным прона́ре́чеся; ра́дуйся, Прему́дросте Божественныя предъя́вление.

Ра́дуйся, свята́го супру́жества благослове́ние; ра́дуйся, непло́дных ло́жесн дивное прозябе́ние.

Ра́дуйся, ро́ждени́ем твои́м удиви́вый лю́ди; ра́дуйся, све́тлый Сло́ва гла́се.

Ра́дуйся, вели́кий Ио́анне, Проро́че, Предте́че и Крестите́лю Господе́нь.

Кондак 4

Бу́рею сомне́ния смущённыи, иере́й Заха́рия не можа́ше, по словеси́ а́нгельскому, проглаго́лати. Егда́ же по ро́ждестве́ твоём, Предте́че Господе́нь, написа́ благода́тное и́мя твое́, а́бие отверзо́шася уста́ и язы́к его́, и глаго́лаше, благословя́ Бо́га, и проро́чествова, глаго́ля: благословён Господь Бог Изра́илев, я́ко посети́ и сотвори́ избавле́ние лю́дем Свои́м, и ты, отроча́,

Проро́к Вы́шняго нарече́шися, поя́ Тому́: Аллилу́иа.

Икос 4

Слы́шаша о́крест живу́щии лю́дие о пресла́внем и чу́дном рождествѣ твоѣм, со удивле́нием глаго́лаху в себѣ: «Что у́бо отроча́ сие́ бу́дет?» Мы же тя, пресла́вный Предте́че Госпо́день, я́ко бо́льша всех рождѣ́нных жена́ми, досто́йно чту́ще, ублажа́ем си́це:

Ра́дуйся, от зача́тия твоего́ благода́тных явле́ний исполнен-
ный; ра́дуйся, в рождествѣ твоѣм Бо́гом просла́вленный.

Ра́дуйся, во младе́нчестве твоѣм от отца́ твоего́ Проро́ком
Вы́шняго нарече́нный; ра́дуйся, во о́трочестве твоѣм Ду́хом Свя-
ты́м просвеще́нный и укрепле́нный.

Ра́дуйся, Бо́га воплоти́вшагося срóдник по плóти бы́вый; ра́-
дуйся, от Бо́га высо́кое зва́ние Предте́чи и Крестите́ля при-
е́мый.

Ра́дуйся, заре́, Свет но́вый ми́ру возвестив́шая; ра́дуйся, звез-
до́, путь, веду́щий ко Христу́, осветив́шая.

Ра́дуйся, денни́це Со́лнца незаходи́мага; ра́дуйся, свети́льни-
че Све́та неугаса́емаго.

Ра́дуйся, путь гряду́щему Христу́ уготовля́й; ра́дуйся, Анге-
ла и челове́ка в себѣ явля́й.

Ра́дуйся, вели́кий Иоáнне, Проро́че, Предте́че и Крестите́лю
Госпо́день.

Кондак 5

Богопроти́вное велѣ́ние беззакóннаго детоуби́йцы Ирода
изгна́ тя из до́му о́тца в непрохо́дную пусты́ню, носи́ма
ма́терию, Предте́че Госпо́день, иде́же и пребыва́л еси́ до дне яв-
ле́ния твоего́ ко Изра́илю, ядый акри́ды и мед ди́вий и Бо́гу

вопий: Аллилу́иа.

Икос 5

Ви́дяще дѣ́вное Бо́жие о тебѣ промышлѣ́ние, Иоа́нне богохва́льне, ꙗ́ко от младе́нческих пелѣ́н по́стническаго жити́я любите́ль показáлся еси́, отону́дуже во́лею Вы́шняго по́слан был еси́ проповѣ́дати лю́дем грядúщее во Христѣ́ спасѣ́ние, сего́ ра́ди со удивлѣ́нием и любóвию тебѣ́ взывáем:

Ра́дуйся, ꙗ́ко, ещѣ́ младе́нец сый, царя́ Ирода устраши́л еси́; ра́дуйся, от напрáснаго уби́ения тем десни́цею Вы́шняго сохранѣ́нный.

Ра́дуйся, пусты́ни шипóк благово́нный; ра́дуйся, высотóю подвиго́в твои́х всех удиви́вый.

Ра́дуйся, пра́ваго путі́ ве́рный указа́телю; ра́дуйся, чистоты́ и целому́дрия преді́вный храні́телю.

Ра́дуйся, ева́нгельскаго самоотверже́ния о́бразе соверше́нный; ра́дуйся, мона́шествующих покрóве и утвержде́ние.

Ра́дуйся, богослóвствующих умо́в просвещѣ́ние; ра́дуйся, грѣ́шным милосѣ́рдия Бо́жия двѣ́ри отверза́й.

Ра́дуйся, ка́ющимся грѣ́шником от Го́спода прощѣ́ние подава́й; ра́дуйся, плоды́ досто́йны покая́ния творі́ти помога́й.

Ра́дуйся, вели́кий Иоа́нне, Проро́че, Предте́че и Кресті́телю Господень.

Кондак 6

Проповѣ́дник сла́вный ты, божѣ́ственный Предте́че, показáлся еси́ в пусты́ни Иорда́нстей во дни явлѣ́ния Христá́ Бо́га мі́ру. Сего́ бо, Грядúщаго к тебѣ́, показáл еси́ лю́дем, глаго́ля: «Се, А́гнец Бо́жий, взѣмля́й грехі́ мі́ра!»; Егóже мы ве́рою позна́вше, поём Емú: Аллилу́иа.

Икос 6

Возсиял еси свет истины, Иоанне богопросвещенне, всем являяй Славы Отчия сияние, явльшееся плотски нас ради. Вопиял бо еси в пустыни людем: «Покайтесь, приближи бо ся Царствие Небесное: сотворите плоды достойны покаяния. Се бо грядет по мне, Иже крестит вы водою и Духом». Сего ради похвальная тебе вопиём:

Радуйся, пришествия Мессии возвестителю; радуйся, путей Господних уготователю.

Радуйся, ветхия и новыя благодати ходатаю; радуйся, пророчков пределе и начало Апостолов.

Радуйся, гласе Слова благознаменитый; радуйся, покаяния проповедниче велегласный.

Радуйся, многих сынов Израилевых ко Господу обративый; радуйся, люди совершенны Господеви уготовавый.

Радуйся, фарисеев и саддукеев дерзновенно обличивый; радуйся, плоды достойны покаяния творити научивый.

Радуйся, просвещения духовнаго указателю; радуйся, ищущим предстательства твоего неусыпный заступниче.

Радуйся, великий Иоанне, Пророче, Предтече и Крестителю Господень.

Кондак 7

Хотящу от тебе креститься Господу Иисусу, Иоанне богоблаженне, глагола еси: «Аз требую Тобою креститься», обаче повинуюся, рекшу Тому: «Остави ныне», воздвигл еси десницу твою на главу Его и, крестив не требующаго очищения, вопиял еси: Аллилуиа.

Икос 7

Нóвую пода́я благода́ть кресті́тися изво́ливый от тебѣ́ Гос-
по́дь, сподо́би тя Ду́ха пришѣ́стvie вѣдети и глас Отческій с
Небесѣ́, свидѣ́тельствующій Егó Сынóвствó, слы́шати.
Отонудуже в Три́ех Ли́цах Еди́ному Бо́гу покланя́тися нас
научи́л еси́. Егóже брѣ́нными прославля́юще устна́ми, в похва-
лу́ сия́ тебѣ́ прино́сим:

Ра́дуйся, Тро́ического Богоявлѣ́ния пѣ́рвый проповѣ́дниче; ра́-
дуйся, в Три́ех Ли́цах Еди́наго Бо́га и́стинный поклóнниче.

Ра́дуйся, Ду́ха Свята́го в вѣ́де голуби́не яснозри́телю; ра́дуй-
ся, снисхождѣ́ния Егó от Отца́ на Сы́на свидѣ́телю.

Ра́дуйся, гласа́ с Небесѣ́ от Бо́га Отца́ слы́шателю; ра́дуйся,
явлѣ́ния любве́ Отчи́ к Сы́ну созерца́телю.

Ра́дуйся, Сы́на Бо́жия избра́нный Кресті́телю; ра́дуйся, во́ли
Егó святы́я исполні́телю.

Ра́дуйся, сла́внаго служѣ́ния спасѣ́нію рóда челове́ческаго
рѣ́вностный рачи́телю; ра́дуйся, вели́каго Та́инства Крещѣ́ния
пѣ́рвый соверши́телю.

Ра́дуйся, Божѣ́ственныя ра́дости вѣ́стниче; ра́дуйся, Но́ваго
Завѣ́та пѣ́рвый учи́телю.

Ра́дуйся, вели́кий Иоáнне, Проро́че, Предте́че и Кресті́телю
Госпо́день.

Кондак 8

Стра́нное и неизрече́нное смире́ние воплоти́вшагося Бо́га
Сло́ва вѣ́дев, богоблаже́нне Кресті́телю, Божѣ́ственную Свою́
главу́ приклони́вша и ра́бское крещѣ́ние приѣ́мша, ты и сам
весь испо́лнился еси́ вели́каго смире́ния. Испроси́ у́бо
боголюбѣ́зную добродѣ́тель сию́ и нам, одержи́мым го́рдостию,
я́ко да от сердца́ смире́нна вопи́ем Ему́: Аллилу́иа.

Икос 8

Весь благодѣтных дарованій исполненный, течѣние временныя жѣзны скончавая, Иоанне богознаменїте, всех поучал еси исполненїем Закона и покаянїем благоугождати Господевї. Сего ради благодарственное хвалѣние тебѣ, великому учителю истины, воспеваем:

Радуйся, Закона и оправданїй Господних насадителю; радуйся, Иродова беззаконїя обличителю.

Радуйся, о исправленїи того рачителю; радуйся, правды ради темничное заключѣние и ўзы претерпѣвый.

Радуйся, за истину во главѣ усеченный; радуйся, яко тѣло твоѣ от учеников твоих чѣстне погребѣся.

Радуйся, яко Божиим смотрѣнїем глава твоя нетленна соблюдѣся; радуйся, яко та на утешѣние, освященїе и цельбы христианом дадѣся.

Радуйся, яко и деснице твоей, крестившей Господа, вѣрнии благочѣстне поклоняются; радуйся, яко от тебѣ многая чудеса теми донѣне совершаются.

Радуйся, яко тобою вѣрнии от страстей безчестїа избавляются; радуйся, яко тобою грѣшнии к покаянїю воздвизаются.

Радуйся, великий Иоанне, Пророче, Предтече и Крестителю Господень.

Кондак 9

Все естество ангельское удивїся высотѣ служенїя твоего, и Церковь благоговѣйно прославляет тя, яко друга Христа Бога, предшѣдшаго пред Ним дѣхом и сілою Илииною. Ревнѣя бо по истине, дерзновенно обличал еси фарисеев и беззаконнаго Ирода, от него же и мученическую кончину приыл еси.

Покланяющеся ўбо честнѣй главѣ твоѣй, молимся ти: избави нас от страстей безчестия, да чистым сердцем и усты поем: Аллилуиа.

Икос 9

Витийство всякое земнородных не довлѣет достойно восхвалити тя, Иоанне богохвальне: тебѣ бо уста Христовы похвалиша, вы́сша пророков и бо́льша всех рождѣнных женами тя наименоваша. Отонудуже достойную похвалу принести тебѣ недоумеваяще, вопиѣм ти сицевая:

Радуйся, Цѣркве Христовы великая славо; радуйся, Ангелов предивное чѹдо.

Радуйся, праотцев радость и прославление; радуйся, пророков высокая похвало́.

Радуйся, Апостолов богосвѣтлый вѣнче; радуйся, святителей велелепая красото́.

Радуйся, мучеников в но́вой благодати начало; радуйся, преподобных совершение.

Радуйся, праведных удобрение; радуйся, дѣвственников и по́стников основание.

Радуйся, всех христиа́н великое утешение; радуйся, яко от всех христиа́нских родовъ имя твоѣ прославляется.

Радуйся, великий Иоанне, Проро́че, Предте́че и Крестителю Господень.

Кондак 10

Спасти́ мир прише́дшаго во плоти Христа́ Бо́га благовестил еси́ и сущим во а́де: якоже бо денница, предходящая солнцу, осветил еси́ во тьме и сѣни смѣртней сидящих. Отонудуже вскорѣ Господем изведенъ был еси́ со все́ми от вѣка праведны-

ми, поя Ему́, яко Изба́вителю и Победите́лю сме́рти: Аллилу́иа.

Икос 10

Стена́ и прибе́жище спаси́тельное всем, моли́твенно к тебе́ притека́ющим, божество́нный Иоáнне: сего́ ра́ди пе́снями похва́льными ублажа́ем тя си́це:

Ра́дуйся, мо́щный заступни́че наш и ве́рный от бед храните́лю; ра́дуйся, злостра́ждущих от духо́в зло́бы ско́рый помо́щниче и изба́вителю.

Ра́дуйся, непло́дствующим благослове́ние от Бо́га низпосыла́яй; ра́дуйся, притека́ющих к тебе́ с ве́рою от трево́лнения страсте́й избавля́яй.

Ра́дуйся, во вражде́ су́щих ско́ро умиро́творяяй; ра́дуйся, во вся́кой нужде́ и печа́ли усер́дно притека́ющим к тебе́ ско́рую по́мощь подава́яй.

Ра́дуйся, благо́теку́щих от самообольще́ния и преле́сти изыма́яй; ра́дуйся, вруча́ющим себе́ тво́ему ходата́йству в час сме́ртный помога́яй.

Ра́дуйся, любя́щих тя от возду́шных мыта́рств предста́тельством тво́им свобо́ждаяй; ра́дуйся, почита́ющих сла́вную па́мь твою́ ве́чныя жи́зни моли́твами тво́ими сподо́бляяй.

Ра́дуйся, ни́щих и вдови́ц и сирóт заступле́ние; ра́дуйся, по Бо́зе и Богоро́дице христиáном прибе́жище и упова́ние.

Ра́дуйся, вели́кий Иоáнне, Проро́че, Предте́че и Крестите́лю Госпо́день.

Кондак 11

Пе́ние вся́кое не довле́ет по досто́янию до́блестей твои́х восхвали́ти тя, Крестите́лю Госпо́день; но мы, любо́вию пону́ждени, дерза́ем воспева́ти вели́чия тво́я, е́же ми́лостивно

приими́ от нас, первостоя́телю у Престо́ла Пресвяты́я Тро́ицы, и моли́ свободи́тися нам от вся́кия скве́рны грехо́вныя, да чи́стым се́рдцем и устна́ми поём Бо́гу: Аллилу́иа.

Икос 11

Свети́льника Све́та непристу́пнаго и все́светлых благода́тных дарова́ний все́го испо́лнена ты, Ио́анне богопросвеще́нне, ве́дуще, ра́достно прино́сим ти такова́я:

Ра́дуйся, самови́дче озари́вшего ты свы́ше Божество́ннаго Све́та; ра́дуйся, све́том добродете́лей твои́х просла́вивый Бо́га.

Ра́дуйся, Пресвяты́я Тро́ицы велеле́пую сла́ву яви́вый; ра́дуйся, пра́вый и ди́вный путь к Небеси́ показавый.

Ра́дуйся, и су́щим во а́де Бо́га, явля́шагося во плóти, благовести́телю; ра́дуйся, душ пра́ведных, от ве́ка в преиспо́дней держи́мых, возвесели́телю.

Ра́дуйся, Влады́ки Христа́ Бо́га дру́же и́скренний; ра́дуйся, яви́вый ми́ру Свет и́стинный.

Ра́дуйся, светоза́рное све́та ева́нгельскаго сия́ние; ра́дуйся, ро́да христиа́нскаго прославлéние.

Ра́дуйся, Совета́ Бо́жия исполне́ние; ра́дуйся, я́ко от восток со́лнца да́же до запа́д хва́льно и́мя твоё.

Ра́дуйся, вели́кий Ио́анне, Проро́че, Предте́че и Крести́телю Госпо́день.

Кондак 12

Благода́ти тезоимени́тый, Крести́телю Госпо́день, и то́ю обогати́вся, победоно́сец пресла́вный показа́лся еси́: победи́л бо еси́ враги́ и всякую зло́бу, и вели́кое служе́ние твоё му́ченическим по́двигом запечатле́л еси́. Ны́не же, предстоя́ Престо́лу Царя́ ца́рствующих, моли́ Его́ дарова́ти ве́рным победы́ на вра-

гѣ и во всем благопоспешѣние, в добродѣтелях же благодѣтное укрѣплѣние, поющым Ему: Аллилуѣа.

Икос 12

Поюще Бѣга, дѣвно в тебѣ прославляшагося, хвалим тя, богоблаженне Крестителю, яко искренняго друга Христовѣа, прославляем великія подвиги твоѣ, ублажаем мученическую кончину твою и сицевѣа радостно вопием ти:

Радуйся, вселенскій Апостоле и Новаго Завета первомучениче; радуйся, явлением Христа на земли открывшагося Царства Небеснаго первый проповѣдникъ.

Радуйся, языков Божественное призваніе предвозвестивый; радуйся, безвѣстная и тайная премудрости Божія міру явивый.

Радуйся, божественными деяніи плодоносен паче иных явивыйся; радуйся, яко свѣтом дел твоих прославися Отец Небесный.

Радуйся, яко в памяти твоѣй Церковь Христову веселиши неизреченно; радуйся, яко нынѣ вѣчнаго наслаждаешься веселія изобильно.

Радуйся, божественными лучами Трисолнечнаго Свѣта осияваемый; радуйся, яко со безплотными Трисвятую песнь Бѣгу немолчно вопіеши.

Радуйся, яко нынѣ, зерцалом разрешшимся, несредственно зриши Святую Троицу.

Радуйся, великій Иоанне, Пророче, Предтече и Крестителю Господень.

Кондак 13

О, великій и преславный Предтече и Крестителю Господень

Иоáнне, приими́ от нас ны́не приноси́мое тебѣ моле́ние и твои́ми богоприятными к Бо́гу моли́твами изба́ви нас от всякаго зла, и вѣчныя изми́ му́ки, и наследниками Ца́рствия Небе́снаго соде́лай, да во ве́ки поём Бо́гу: Аллилу́иа.

Этот кондак читается трижды, затѣм 1-й икос «Арха́нгел Гаври́л...» и 1-й кондак «Избра́нный от лет...».

Моли́тва

Крестите́лю Христóв, проповѣдниче покая́ния, ка́ющагося не прѣзри мене́, но, совокупля́ясь с во́и Небе́сными, моли́ся ко Влады́це за мене́, недостóйнаго, уны́лаго, немощна́го и печальнаго, во мно́гия бе́ды впа́дшаго, утружде́ннаго бу́рными по́мыслы ума́ моего́. Аз бо есмь верте́п злых дел, отню́д не имѣя́й конца́ грехóвному обы́чаю: пригвожде́н бо есть ум мой земны́м вещѣм. Что сотворю́, не ве́м, и к кому́ прибѣгну́, да спасѣна бу́дет ду́ша моя́, то́кмо к тебѣ, святы́й Иоáнне, благода́ти тезоимените́, я́ко ты пред Го́сподем, по Богоро́дице, ве́м бо́льша быти рождѣнных всех: ты бо сподо́бился еси́ косну́ться верху́ Царя́ Христá, взѣмлющаго грехи́ ми́ра, А́гнца Бо́жия. Егó же моли́ за грѣшную мою́ ду́шу, да понѣ отны́не, в первыйна́десять час, понесу́ тяготу́ благо́ую и прииму́ мзду с послѣдними. Ей, Крестите́лю Христóв, честны́й Предте́че, крайни́й проро́че, пе́рвый во благода́ти мучени́че, по́стников и пусты́нников наста́вниче, чистоты́ учи́телю и бли́жний дру́же Христóв, ты молю́, к тебѣ прибега́ю, не отри́ни мене́ от твоего́ заступле́ния, но возста́ви мя, па́дшагося мно́гими грехи́: обнови́ ду́шу мою́ покая́нием, я́ко вторы́м креще́нием, понѣже обо́его нача́льник еси́: креще́нием омы́вая́й грех, покая́ние же проповѣдуя́й во очище́ние когóждо дел сквѣрных: очисти́ убо мя, грехми́ оскверне́ннаго и понуди́ вни́ти, áможе ничто́же сквѣрно входит в Ца́рствие Небе́сное. Ами́нь.

{{_LINK1_}}

